

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KBO/2007/181

BETREFT: Basisonderwijs: Uitsluiting bij voor-, middag- en natoezicht.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 18.10.2007

1.2 Verzoeker

Directeur van een school.

1.3 CZB

- Een mail werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 18 oktober 2007.
- Bij mail van 22 oktober 2007 werd verzoeker geïnformeerd over de zittingsdag.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Heel wat scholen kampen met openstaande rekeningen.

Het stadsbestuur speelt met de idee om ouders te verplichten een beurtenkaart voor de voor-, middag- en natoezichten te laten aankopen.

Geen kaart is geen toegang tot het voor-, middag- of natoezicht.

- Hierbij rijzen uiteraard een aantal praktische én menselijke vragen: wat indien een kind geen beurtenkaart heeft of opgebruikt heeft?

- Kan - na een eerste verwittiging aan het adres van de ouders - het kind inderdaad geweigerd worden in een voor-, middag- of nabewaking?

Deze weigering impliceert immers dat het kind in kwestie op straat gezet wordt.

Het toezicht wordt georganiseerd door de school vermits zij de bijdragen int.

3. ZITTING VAN DE COMMISSIE

3.1 Datum en uur

5 november 2007, 13u.30

3.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

3.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Francis Deryckere, Etienne Becuwe, Bengt Verbeeck.

3.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Geen.

4. ADVIES

4.1 Regelgeving

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Artikel 27

In de door de gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen er bijdragen worden gevraagd voor kosten die gemaakt worden om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

Artikel 27bis

§ 1. Het schoolbestuur kan aan de ouders een bijdrage vragen voor :

1° activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor het realiseren van de eindtermen of het nastreven van de ontwikkelingsdoelen;

2° verplichte materialen die niet begrepen zitten onder artikel 27 en waarvan de ouders het te besteden bedrag niet zelf kunnen bepalen;

3° meerdaagse extra-muros activiteiten.

* Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende het zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.

4.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

4.4 Advies

Internationale verdragen, de grondwet en het decreet basisonderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Verder kunnen geen bijdragen gevraagd worden voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn in het kader van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof een tweedeling aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

Het principe van kosteloos onderwijs betekent niet dat aan de ouders geen geld gevraagd mag worden maar betekent wel dat er geen inschrijvingsgeld gevraagd mag worden en dat ze niet moeten betalen voor datgene wat noodzakelijk is in het kader van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen.

Aanvullend aan het noodzakelijke onderwijsprogramma kunnen er onderwijsactiviteiten en een dienstverlening voor leerlingen georganiseerd worden die niet noodzakelijk zijn in het kader van de eindtermen of ontwikkelingsdoelen, zowel binnen of buiten de lestijden en al of niet binnen de schoolgebouwen. Hiervoor geldt het principe van de kosteloosheid voor het basisonderwijs niet. Het gaat om een afzonderlijke dienstverlening die niet verplicht is en waarvoor een bijdrage aan de ouders gevraagd kan worden. De bijdrage kan eventueel geïnd worden door een op voorhand te betalen beurtenkaart.

De onderwijsregelgeving voorziet dat de omvang van de bijdrage ter sprake komt via overleg in de schoolraad. Rekening houdende met de bij decreet vastgelegde bevoegdheden van de schoolraad geeft de Commissie zorgvuldig bestuur voorrang aan het proces van participatie. Ouders, personeel en school kunnen in de schoolraad bespreken of bepaalde schooluitgaven wenselijk zijn en of een bepaalde schoolbijdrage correct is (beurtenkaart). Het schoolbestuur dient daarna bij de inschrijving alle ouders schriftelijk, duidelijk en precies op de hoogte te brengen van de verschillende soorten bijdragen. De ouders moeten voor de start van het schooljaar een schriftelijk overzicht hebben van de kosten voor het betrokken schooljaar, ook van het voor-, middag- en natoezicht.

De organisatie van het voor-, middag- en natoezicht brengt een aantal praktische afspraken mee die tot de bevoegdheid horen van de lokale onderwijsgemeenschap (schoolraad) en onder de volledige verantwoordelijkheid van het schoolbestuur.

Het voor-, middag- en natoezicht behoort niet tot het verplicht leer- en opvoedingsprogramma en de toegang ertoe kan dus lokaal besproken worden. De toegangsprocedure, de betalingsvoorwaarde en de uitsluiting dienen voldoende doorzichtig te zijn voor alle ouders. Het is wenselijk dat hiervoor zowel algemene communicatie (schoolreglement, infobrochure) gevoerd wordt als specifieke briefwisseling naar de ouders toe, waar zich eventueel problemen zouden aandienen.

Voor zover het voor-, middag- en natoezicht georganiseerd wordt door de school, is het schoolbestuur ten allen tijde volledig verantwoordelijk. Dit houdt in dat eenmaal leerlingen zijn ingeschreven en aanvaard in het toezicht, een discussie rond betalingen onvoldoende is voor een schoolbestuur om zijn verantwoordelijkheid inzake opvang van de leerling dadelijk stop te zetten.

Naast de juridische aspecten zijn er ook pedagogische en maatschappelijke elementen die meebrengen dat leerlingen in een schoolcontext niet worden uitgesloten van een dienstverlening waarvoor ze expliciet ingeschreven zijn.

Brussel, 5 november 2007

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter